

समेयिवान्संगतः अलौल्येन अमृतपानलोभराहित्येन ॥ १२ ॥ उपरिध्वजे इत्यर्थः ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ स्पर्धावानिवाचरतीति स्पर्धन् वायुं जेतुमिच्छन्नित्यर्थः ॥ १८ आक्रंदेकलकले ॥ १९ ॥ ऋषेः दधीचेः ॥ २० ॥ पत्रं पक्षं ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ सुपर्णशब्दं निर्वक्ति सुरुपमिति ॥ २४ ॥ २५ ॥ इति आदिपर्वणि नैलकंठीये भारतभावे दीपे त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥

विष्णुना च तदा काशे वै न ते यः समेयिवान् ॥ तस्य नारायणस्तुष्टस्तेनालौल्येन कर्मणा ॥ १२ ॥ तमुवाचा व्ययो देवो वरदोऽस्मीति खेचरं ॥ सवव्रेतवतिष्ठेयमुपरीत्यंतरिक्षगः ॥ १३ ॥ उवाच चैनं भूयोपि नारायणमिदं वचः ॥ अजरश्चामरश्चस्यामृततेन विनाऽप्यहं ॥ १४ ॥ एवमस्त्वितितं विष्णुरुवाच विनतासुतं ॥ प्रतिगृह्य वरौ तौ च गरुडो विष्णुमब्रवीत् ॥ १५ ॥ भवतेपि वरं दद्यां वृणोतु भगवानपि ॥ तं वब्रेवाहनं विष्णुर्गरुत्मंतं महाबलं ॥ १६ ॥ ध्वजं च चक्रे भगवानुपरिस्थास्यसीतितं ॥ एवमस्त्वितितं देवमुक्त्वा नारायणं खगः ॥ १७ ॥ वव्राजतरसावेगाद्वायुं स्पर्धन् महाजवः ॥ तं व्रजंतं खगश्चेष्टं वज्रोऽभ्यताडयत् ॥ १८ ॥ हरंतममृतं रोषाद्गरुडं पक्षिणां वरं ॥ तमुवाचेंद्रमाक्रंदे गरुडः पततां वरः ॥ १९ ॥ प्रहसन् श्लक्ष्णया वाचा तथा वज्रसमाहतः ॥ ऋषेर्मानं करिष्यामि वज्रं यस्यास्थि संभवं ॥ २० ॥ वज्रस्य च करिष्यामि तवैव च शतक्रतो ॥ एतत्पत्रं त्यजाम्येकं यस्यांतं नोपलप्स्यसे ॥ २१ ॥ न च वज्रनिपातेन रुजामेऽस्तीह काचन ॥ एवमुक्त्वा ततः पत्रमुत्सर्ज्य स पक्षिराट् ॥ २२ ॥ तदुत्सृष्टमभिप्रेक्ष्य तस्य पर्णमनुत्तमं ॥ लृष्टानि सर्वभूतानि नाम चक्रुर्गरुत्मतः ॥ २३ ॥ सुरुपं पत्रमालक्ष्य सुपर्णोऽयं भवत्विति ॥ तदृष्ट्वा महदाश्चर्यं सहस्राक्षः पुरंदरः ॥ खगो महदिदं भूतमिति मत्वाऽभ्यभाषत ॥ २४ ॥ शक्र उवाच बलं विज्ञातुमिच्छामि यत्ते परमनुत्तमं ॥ सख्यं चानंतमिच्छामि त्वया सह खगोत्तम ॥ २५ ॥ इति श्रीमहाभारते आदिपर्वणि आस्तीकपर्वणि सौपर्णे त्रयस्त्रिंशोऽध्यायः ॥ ३३ ॥ ॥ ५ ॥ गरुड उवाच सख्यं मे स्तु त्वया देव यथेच्छसि पुरंदर ॥ बलं तु मम जानीहि महत्त्वासत्यमेव च ॥ १ ॥ कामं नैतत्प्रशंसंति संतः स्वबलसंस्तवं ॥ गुणसंकीर्तनं चापि स्वयमेव शतक्रतो ॥ २ ॥ सखेति कृत्वा तु सखे पृष्टो वक्ष्याम्यहं त्वया ॥ न त्व्यात्मस्तव संयुक्तं वक्तव्यमनिमित्ततः ॥ ३ ॥ सपर्वतवनामुर्वी ससागरजलामिमां ॥ बहेपक्षेण वै शक्रत्वामप्यत्रावलं विनं ॥ ४ ॥ सर्वान्संपिंडितान्वापि लोकान्सस्थाणुजंगमान् ॥ वहेयमपरिश्रान्तो विद्धीदं मे महद्वलं ॥ ५ ॥

सख्यमिति ॥ १ ॥ कामं त्येच्छया बलं शारीरसामर्थ्यं गुणो बुद्धिसामर्थ्यं ज्ञानौदार्यादि ॥ २ ॥ निमित्तेरण भूमौ शत्रोः पुरस्तादात्मस्तबोपिकर्तव्य इति भावः ॥ ३ ॥ ४ संपिंडितान् एकीकृतान् संपीडितानित्यपपाठः स्थाणुस्थावरं ॥ ५ ॥